

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE CERCETĂRI SOCIO-UMANE
DIN CRAIOVA „C. S. NICOLĂESCU-PLOPSOR”

Georgeta GHIONEA
(coordonator)

Anca CEAUȘESCU, Ileana CIOAREC,
Loredana-Maria ILIN-GROZOIU, Simona LAZĂR

Monografia turistică a regiunii Drăgășani



Monografia turistică a regiunii Drăgășani



ISBN 978-630-6585-06-9

Editura **KITCOM**
Vergulcasa - 2023

**ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE CERCETĂRI SOCIO-UMANE
DIN CRAIOVA „C. S. NICOLĂESCU-PLOPSOR”**

**Cercet. șt. III, dr. Georgeta GHIONEA
(coordonator)**

**Cercet. șt. III, dr. Anca CEAUȘESCU, Cercet. șt. III, dr. Ileana CIOAREC,
Cercet. șt. III, dr. Loredana-Maria ILIN-GROZOIU,
Cercet. șt. II, dr. Simona LAZĂR**

Monografia turistică a regiunii Drăgășani

Referenți științifici:

**Cercet. șt. II, dr. Iustina NICA (BURCI), Institutul de
Cercetări Socio-Umane din Craiova „C. S. Nicolăescu-Plopsor”**

**Cercet. șt. II, dr. Simona LAZĂR, Institutul de Cercetări
Socio-Umane din Craiova „C. S. Nicolăescu-Plopsor”**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Monografia turistică a regiunii Drăgășani / cercet. șt. III, dr. Anca

Ceaușescu, cercet. șt. III, dr. Ileana Cioarec, cercet. șt. III, dr. Loredana-Maria Ilin-Grozoiu, cercet. șt. II, dr. Simona Lazăr ; coord.: cercet. șt. III, dr. Georgeta Ghionea ; ref. șt.: cercet. șt. II, dr. Iustina Nica (Burci) ..., cercet. șt. II, dr. Simona Lazăr.... - Verguleasa : Kitcom, 2023

Conține bibliografie

ISBN 978-630-6585-06-9

I. Ceaușescu, Anca

II. Cioarec, Ileana

III. Ilin-Grozoiu, Loredana-Maria

IV. Lazăr, Simona

V. Ghionea, Georgeta (coord.)

VI. Nica, Iustina (ref. șt.)

913



Tiparul executat la KITCOM

Loc. Verguleasa, Sat Pogănu, Jud. Olt

Tel: 0721 205252

Editură - Tipografie E-mail: idea_kitcom@yahoo.com

Editori: George Tulea, Rodica Felicia Matei (Tulea)

Volumul de față valorizează activitățile desfășurate în cadrul proiectului de cercetare *Monografia turistică a regiunii Drăgășani* încheiat între Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova „C. S. Nicolăescu-Plopșor”, al Academiei Române și Primăria municipiului Drăgășani, prin contractul de prestări servicii nr. 24.404/03.10.2023, inițiator proiect ”Drăgășani - Regiune Turistică de interes național”: ing. Costinel Stoica, Drăgășani.

Volumul vede lumina tiparului cu sprijinul d-lui ing. Costinel Stoica, Drăgășani.

ISBN 978-630-6585-06-9

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE	5
ÎN LOC DE PREFAȚĂ	8
CAPITOLUL I.	
ASPECTE GEOGRAFICE ALE MUNICIULUI DRĂGĂȘANI ȘI ALE PERIMETRULUI ÎNCONJURĂTOR	
(cercet. șt. III, dr. Anca Ceaușescu)	11
I.1. Așezarea și specificul geografic	11
I.2. Condițiile naturale – premise ale dezvoltării habitatului	15
1.2.1. Aspecte privind evoluția paleogeografică și alcătuirea geologică	15
1.2.2. Relieful (trăsături generale)	18
1.2.3. Potențialul climatic	22
1.2.4. Elemente de hidrografie	28
1.2.5. Învelișul biotic	36
1.2.6. Învelișul edafic	42
1.2.7. ARII naturale protejate	46
I.3. Potențialul geodemografic. Aspecte cantitative și calitative	49
I.3.1. Dinamica numerică a populației	49
I.3.2. Densitatea populației	52
I.3.3. Structura populației pe sexe și grupe de vârstă	52
I.3.4. Structura etnică a populației	57
I.3.5. Structura confesională	58
I.3.6. Structura economică a populației	59
I.4. Caracteristici generale ale habitatului	61
CAPITOLUL II.	
REPERE ÎN EVOLUȚIA ISTORICĂ ȘI ECONOMICĂ A AREALULUI STUDIAT	68
II.1. Descoperiri arheologice	
(cercet. șt. II, dr. Simona Lazăr)	68
II.2. Evoluția proprietății; repere istorice	
(cercet. șt. III, dr. Georgeta Ghionea)	75
II.2.1. Târgul Drăgășani în anul 1821	
(cercet. șt. III, dr. Georgeta Ghionea)	79
II.2.2. Memorie și recunoștință	
(cercet. șt. III, dr. Georgeta Ghionea)	84
II.3. Evenimente și momente istorice; scurte repere	
(cercet. șt. III, dr. Georgeta Ghionea)	87
II.4. Evoluție economică	
(cercet. șt. III, dr. Georgeta Ghionea)	89

CAPITOLUL III.

DESTINAȚII TURISTICE ÎN DRĂGĂȘANI - ELEMENTE DE SUSTINERE ÎN CONSTRUCȚIA BRANDULUI TURISTIC REGIONAL

(cercet. șt. III, dr. Georgeta Ghionea)	101
III.1. Repere cultural-istorice	101
III.2. Memorie și recunoștință	112
III.3. Turismul religios	121
III.4. Turismul viticol (oenologic)	129
III.5. Capacitatea de cazare	139
III.6. Parcurile	143

CAPITOLUL IV.

EVALUAREA OFERTEI TURISTICE A COMUNELOR AFLATE ÎN VECINĂTATEA MUNICIPIULUI DRĂGĂȘANI

(cercet. șt. III, dr. Ileana Cioarec; cercet. șt. III, dr. Georgeta Ghionea) ...	145
--	-----

CAPITOLUL V.

ARII FOLCLORICE ÎN OLTEANIA: ZONA DRĂGĂȘANILOR

(cercet. șt. III, dr. Loredana-Maria Ilin-Grozoiu)	197
V.1. Stadiul actual al cercetărilor	198
V.2. Coordonate etnografice	203
V.2.1 Așezările și arhitectura populară	203
V.3. Portul și costumul popular	212
V.4. Îndeletnicirile	216

CAPITOLUL VI.

SĂRBĂTORI ȘI OBICEIURI CALENDARISTICE.

TRADIȚII LOCALE REPREZENTATIVE

(cercet. șt. III, dr. Loredana-Maria Ilin-Grozoiu)	221
--	-----

CAPITOLUL VII.

OBICEIURI DIN CICLUL FAMILIAL (RITURI DE TRECERE)

(cercet. șt. III, dr. Loredana-Maria Ilin-Grozoiu)	235
VII.1. Nașterea	235
VII.2. Nunta	240
VII.3. Înmormântarea	245

CAPITOLUL VIII.

PRACTICI TRADITIONALE DE PREVENIRE, COMBATERE ȘI VINDECARE A BOLILOR

(cercet. șt. III, dr. Loredana-Maria Ilin-Grozoiu)	251
--	-----

Bibliografie selectivă	263
------------------------------	-----

CUVÂNT ÎNAINTE

Lucrarea de față, *Monografia turistică a regiunii Drăgășani* se înscrie prin titlul anunțat și prin obiectivele declarate, în categoria cărților care își propun să aducă în atenția celor interesați potențialul turistic al arealului menționat din județul Vâlcea. Prin modul în care a fost realizată, lucrarea depășește însă cu mult categoria ghidurilor turistice, fiind extrem de bine documentată din punct de vedere științific. „Tributari” formației lor academice, autorii monografiei realizează, în fapt, mini-biografii ale zonei, fragmentate pe diferite paliere de interes, pornind, din punct de vedere temporal, de la vechi la nou, de la un trecut încărcat de istorie la un prezent în care oamenii locului pot face (și fac) istoria, prin modul în care reușesc să construiască și să valorifice atuurile evidente, dar și latente ale regiunii Drăgășani.

Monografia se deschide, în mod firesc, cu descrierea, din punct de vedere geografic, a arealului stabilit: așezare, geologie, relief, clima, hidrografie, elemente biopedogeografice etc., areal, care are ca principal centru socio-economic Drăgășaniul. Zona este unul dintre bazinile viticole importante din țara noastră, iar municipiul reprezintă centrul celei mai vechi și mai mari podgorii a Olteniei – renumita podgorie a Drăgășanilor -, cunoscută nu doar la nivel național, ci și internațional, pentru întinsele hectare plantate cu viță de vie și, mai ales, pentru vinul nobil care se produce aici. Prin specificul natural și antropic, Drăgășaniul se înscrie în rețeaua de trasee turistice de pe Valea Oltului, iar împreună cu perimetru înconjurător este purtător de activități turistice, care „prin dezvoltare și intensificare, specializare sau diversificare pot crea spații turistice de diferite tipuri și de dimensiuni variabile”.

Potențialul turistic al zonei include valoroase resurse naturale concentrate, mai ales, în culoarul Oltului, și resurse antropice reprezentate prin: așezările (satele) de aici, care reflectă modul de viață tradițional și legătura armonioasă cu locurile, arhitectură populară tradițională, tot mai rar întâlnită, monumente de arhitectură religioasă (biserici, schituri, mănăstiri), la care se adaugă ocupații și îndeletniciri străvechi, obiceiuri și tradiții populare, care dau consistență spațiului rural. Toate acestea pot fi descoperite atât în municipiul Drăgășani, cât și în localitățile din perimetru înconjurător (Crețeni, Drăgoești, Gușoeni, Lungești, Măciuca, Mădulari, Mitrofani, Orlești, Prundeni, Ștefănești, Sutești, Voicești, Amărăști, Şușani, Glăvile, și.a.).

Totodată, patrimoniul natural, format din lunci, terase și dealuri, râuri și lacuri antropice, o mare diversitate de specii vegetale și faunistice, precum și climatul temperat-continental sunt tot atâtea elemente care trebuie puse în valoare, fructificate și asumate ca parte a unui patrimoniu local complex.

Urmează apoi evoluția comunităților umane din Preistorie până în Evul Mediu. Se remarcă dintru început faptul că: „În județul Vâlcea, pe valea Oltețului au fost identificate cele mai vechi urme lăsate de strămoșii omului, hominizii, care se presupune că au existat în Subcarpații Getici, în Pleistocenul mijlociu”. Parcurgem progresiv etape istorice ale căror urme și dovezi se văd astăzi în spațiul cercetat, în siturile arheologice de la Drăgășani și din localitățile limitrofe – așezări dacice, fortificații, unelte, arme, podoabe, fragmente ceramice, drumuri importante pentru dezvoltarea economică a zonei.

De aici „urcăm” spre Evul Mediu, când dovezile scriptice se înmulțesc (acte cu caracter diferit emise de către domnitori, ori care atestă diferite „tranzacții” între membrii comunității), până spre anul 1848, când se „evidențiază dorința categorică a noilor elemente burgheze privind emanciparea târgului. Negustorii doresc un oraș liber și cer răscumpărarea pământului aşa cum rezultă din jalba lor către domnie din anul 1851”. Așezarea Drăgășani parcurge drumul de la sat, la târg, apoi la comună și oraș.

Importanța strategică a târgului este dovedită în contextul luptelor de la Drăgășani, din 28-29 mai 1821, descrise în mod amănunțit. Evenimentele de la 1848, dar și Reformele domnitorului Al. I. Cuza, care i-au oferit localității Drăgășani emanciparea dorită și statutul de comună urbană sunt alte două momente care au marcat istoria regiunii. La fel ca Războiul de Independență, Primul și al Doilea Război Mondial, la care oamenii locului au participat activ.

Ocupațiile tradiționale – viticultura, cultura cerealelor, pomicultura, creșterea vitelor, apicultura, dar și diferite alte activități meșteșugărești – desfășurate în mod organizat (cooperative) sau individual sunt prezentate, de asemenea, pe larg.

Municipioal Drăgășani și zonele învecinate dispun de un potențial turistic evident, care trebuie adus în atenția celor interesați: Casa memorială Gib. I. Mihăescu, Muzeul viei și al vinului, Turnul de apă și hala orașului, Monumentul Eroilor și cel al Eteriștilor, cimitirele – adevărate cărți de vizită urbane sau rurale – unde se află mormintele unor personalități locale și nu numai, parcurile – reprezentă tot atâtea elemente care pot contribui, prin unicitatea și istoricitatea lor, la crearea unui brand turistic local.

Un mare plus al zonei îl constituie bisericile monument, multe aflate deja în patrimoniul cultural (Biserica Sf. Ilie și Biserica Adormirea Maicii Domnului, din Capul Dealului), altele, la fel de memorabile (Catedrala municipiului Drăgășani, Mănăstirea Sf. Pantelimon), care mai așteaptă încă oportunitatea de a fi introduse în circuitul turistic religios.

Recunoscut pentru viile sale, Drăgășaniul și localitățile adiacente au devenit, în ultimii ani, importante obiective turistice. Surprinde foarte bine acest lucru monografia de față, când afirmă că scopul principal al turismului viti-vinicul este „de a face cunoștință cu modul de producere a vinului, cu bogăția tradițiilor oenologice ale unei anumite regiuni, plăcerea degustărilor de vin, descoperirea unor parcursuri și locații inedite, cu întreaga lor semnificație istorică și socială și, în final, procurarea vinului”. Iar cramele din zonă oferă toate aceste experiențe. Capacitatea de cazare a regiunii (în special în municipiul Drăgășani) s-a adaptat, în timp real, la noile cerințe și la noul flux de turiști.

Comunele aflate în vecinătatea orașului, multe dintre ele posesoare ale unor biserici și mănăstiri vechi, ori ale unor monumente care amintesc de evenimente importante din trecut, sunt prezentate pe rând, împreună cu toate obiectivele importante pe care le au în portofoliu. Astfel, în evaluarea ofertei turistice a comunelor aflate în vecinătatea municipiului Drăgășani autorii au insistat pe importanța lăcașurilor de cult devenite adevărate locuri ale memoriei, un registru în care sunt consemnați ctitorii, meșterii care le-au construit, cei care le-au înzestrat, iar acolo unde informațiile au permis cei care le-au slujit.

Arhitectura, portul și costumul popular, îndeletnicirile oamenilor, sărbătorile și obiceiurile calendaristice, tradițiile locale, practicile tradiționale de combatere și vindecare a bolilor, specifice regiunii prezentate, sunt aspecte care contribuie la întregirea imaginii generale a culturii populare românești. În cadrul prezentei cercetări, în zona Drăgășanilor au fost identificate acele elemente specifice culturii populare tradiționale reprezentative pentru societatea actuală în evoluția socio-istorică a umanității. Vechile moduri de viață sunt vii, tradiția se continuă, adăugându-i-se noi înțelesuri și forme de manifestare actuale, adaptate imediat. Transmiterea din generație în generație a tuturor elementelor ce definesc tradiția nu presupune doar o repetare continuă, ci un proces de adaptare la realitățile cotidiene, la condițiile actuale ale vieții sociale. În acest sens, fiecare generație reconfigurează permanent obiceiurile și tradițiile străvechi.

Realizarea și publicarea acestei *Monografii turistice a regiunii Drăgășani* este o necesitate. Regiunea dispune de o salbă de obiective (istorice, meșteșugărești, etnografice, religioase), necunoscute la adevărata lor valoare până acum; datorită lor, regiunea se poate înscrie cu ușurință în circuitul zonelor turistice românești.

Acad. Dorina-Elena N. Rusu

ÎN LOC DE PREFAȚĂ

Potențialul turistic constituie o componentă esențială a ofertei turistice și o condiție indispensabilă a dezvoltării turismului. Prin dimensiunile și diversitatea elementelor sale, prin valoarea și originalitatea acestora, el reprezintă motivația principală a circulației turistice. Numărul mare de mănăstiri, biserici, muzeu și.a. reprezintă obiectivul a numeroase călătorii de grup sau individuale, iar evenimentele culturale și folclorice prezintă un potențial semnificativ pentru dezvoltarea turismului, atât timp cât sunt promovate corespunzător. În secolul marilor transformări, când viața însăși este în continuă transformare, omul tinde mereu spre modernizare, spre mai frumos și spre mai bine. În această goană după modern, se pierd comori ale frumosului, iar în acest context, datoria noastră, a celor care am locuit sau încă locuim în Drăgășani și în împrejurimile acestuia este de a salva de la pieire tot ceea ce a aparținut oamenilor locului.

Monografia turistică a regiunii Drăgășani este un proiect recent, demarat în urmă cu câteva luni, în special despre trecut și despre rădăcini, o datorie de suflet: cunoașterea trecutului pentru perspectiva viitorului. Lucrarea se dorește un suport documentar pentru cei care doresc să cunoască aceste locuri minunate, în care au trăit și trăiesc oameni muncitori, îscusiți și buni meseriași. Regiunea dispune de un imens potențial creativ, care trebuie pus în valoare în toate domeniile de activitate, iar prezența lucrare, fără a revendica exhaustivitatea oferă imagini elocvente, din epoci diferite, pregătite cu acuratețe și realism.

Personal, lucrarea reprezintă o nouă încercare de a prezenta regiunea Drăgășani, ocazie pe care am repetat-o cu diferite ocazii în ultimii ani, prin intermediul studiilor și articolelor pe care le-am publicat în reviste de specialitate. Cercetător științific III, dr. în cadrul Institutului de Cercetări Socio-Umane din Craiova „C. S. Nicolăescu-Plopșor”, istoric cu preocupări în sfera istoriei bancare, economice și sociale din Oltenia secolelor XIX-XX, m-am născut în localitatea Drăgășani și am urmat cursurile liceului teoretic „Gib Mihăescu”, din localitatea natală. Prin activitatea de cercetare desfășurată am reușit să adaug în ultimii ani la CV-ul personal lucrări de autor: *Istoria băncilor urbane din Oltenia (1880-1948)*, Craiova, 2009; *Istoria băncilor urbane din Oltenia, în date, statistici și corespondență (1880-1948)*, Târgoviște, 2015; coordonator la: *Comunități umane, modernizare și urbanizare în sud-vestul României*, Târgoviște, 2021 ori *1821-2021. Bicentenarul revoluției conduse de Tudor Vladimirescu*, Târgoviște, 2021; 55 de studii și articole, în reviste de specialitate, 58 de conferințe și simpozioane (40 internaționale; 18 naționale), 12 comunicări în instituții de prestigiu din România și.a.

În redactarea lucrării efortul a fost depus în egală măsură de toți membrii echipei, care au susținut demersul de culegere a datelor, de selectare și de prelucrare a informației și care au îmbrățișat cu entuziasm ideea acestui proiect editorial, reușind să surprindă aspectele relevante ale temei. Mi-am permis în acest punct să îmi prezint echipa, căreia îi mulțumesc pe această cale pentru efortul depus.

CEAUSescu Anca este cercetător științific III, dr. în cadrul Institutului de Cercetări Socio-Umane din Craiova „C. S. Nicolăescu-Plopșor”. Dr. în Geografie (Universitatea din București, 2008), cu teza: „Studiul aşezărilor rurale din Câmpia Băileştiului, cu elemente de etnografie”, lucrare pentru care autoarea a obținut premiul „Simion Mehedinți” al Academiei Române. Se remarcă prin contribuții la cunoașterea habitatului și a comunităților umane din sudul Olteniei, sub aspect geografic și etnografic, a culturii populare specifice acestora, cu accent pe valorile materiale, ritualurile de trecere, mentalitățile caracteristice. Autoarea semnează 16 cărți (2 autor, 12 coautor, 2 coordonator – în colaborare), peste 80 de studii, articole, capitole apărute în volume colective.

CIOAREC Ileana este cercetător științific III, dr. în cadrul Institutului de Cercetări Socio-Umane din Craiova „C. S. Nicolăescu-Plopșor”. Medievist, cu cercetări asupra istoriei sociale și economice locale. Doctor din anul 2008, autoarea a obținut Premiul Societății de Științe Istorice din România „Constantin Giurescu” și Premiul Academiei Române „Nicolae Bălcescu”, pentru teza cu titlul: *Boierii Glogoveni*, Craiova, Editura Alma, 2009. A publicat 15 cărți și peste 75 de studii și articole în reviste de specialitate.

ILIN-GROZOIU Loredana-Maria este cercetător științific III, dr. în cadrul Institutului de Cercetări Socio-Umane din Craiova „C. S. Nicolăescu-Plopșor”. Doctor din anul 2009, cu o teză dedicată sistemului constituțional românesc (1821-1923). A fost implicată în proiectele de cercetare „Credințe creștine și practici rituale în spiritualitatea oltenească”, „Cultură populară și valori spirituale în Oltenia. Permanență și schimbare în practica obiceiurilor calendaristice și cele legate de existența umană”, „Etnoatria în Oltenia” și.a. Se remarcă prin contribuții privind cunoașterea izvoarelor democrației românești, precum și a actelor și așezămintelor constituționale din epoca modernă, prin contribuții semnificative legate de cultura populară și valorile spirituale în Oltenia. Autoarea semnează 13 cărți (2 autor, 11 în colaborare), peste 75 de studii, articole, capitole apărute în volume colective și peste 80 de comunicări la simpozioane naționale și conferințe cu participare internațională.

LAZĂR Simona este cercetător științific II, dr. în cadrul Institutului de Cercetări Socio-Umane din Craiova „C. S. Nicolăescu-Plopșor”. Dr. în Istorie, din anul 2009 autoarea este redactor șef adjunct la revista „Arhivele Olteniei” și coeditor „Review of South-East European Spirituality and Culture. Carmina Balcanica”. În anul 2013 a obținut premiul „Dimitrie Onciu” al Academiei Române, pentru lucrarea: *Sfârșitul epocii bronzului și începutul epocii fierului în sud-vestul României*, Craiova, 2011. A participat la săpături arheologice la Piatra Olt, Vlădila, Romula (județul Olt), Ghidici, Brădești, Cârcea (județul Dolj) și.a. Se remarcă prin contribuții privind catalogarea și analiza descoperirilor arheologice de la sfârșitul epocii bronzului și prima epocă a fierului în Oltenia. A contribuit la cunoașterea caracteristicilor habitatului preistoric, a practicilor funerare și a evoluției și circulației pieselor de metal. A publicat articole și studii în reviste de specialitate și în volume colective ori volume ale unor conferințe din țară și străinătate.



Volumul de față valorizează activitățile desfășurate în cadrul proiectului de cercetare *Monografia turistică a regiunii Drăgășani* încheiat între Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova „C. S. Nicolăescu-Plopșor”, al Academiei Române și Primăria municipiului Drăgășani, prin contractul de prestări servicii nr. 24.404/03.10.2023, inițiator proiect ”Drăgășani - Regiune Turistică de interes național”: ing. Costinel Stoica, Drăgășani.

*Coordonatorul
Georgeta Ghionea*

CAPITOLUL I

ASPECTE GEOGRAFICE ALE MUNICIPIULUI DRĂGĂȘANI ȘI ALE PERIMETRULUI ÎNCONJURĂTOR

I.1. Așezarea și specificul geografic

Zona Drăgășani este situată în partea central-sudică a țării și în sud-estul județului Vâlcea, Regiunea de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia (fig. 1).

Geografic, arealul studiat este situat aproximativ între paralele de $44^{\circ}51'$ și $44^{\circ}32'$ latitudine nordică și meridiane de $23^{\circ}59'$ și $24^{\circ}19'$ longitudine estică. În acest spațiu, cu o suprafață de cca. 60.000 ha, sunt cuprinse porțiuni din sudul Podișului Getic și din Culoarul Oltului.



Fig. 1. Localizarea arealului de studiu

Particularitățile cadrului natural din acest areal geografic au permis o locuire autohtonă neîntreruptă și au oferit cadrul propice pentru desfășurarea activităților economice productive, spațiul drăgășanean prezentând o serie de elemente particulare

în privința dimensiunilor actuale ale componentelor antropice și a dinamismului lor în timp. Totodată, ansamblul componentelor naturale, culturale și socio-economice se constituie în resurse turistice importante care arată atraktivitatea zonei pentru vizitare, iar introducerea acestora în circuitul social permite valorificarea superioară a potențialului regiunii, constituindu-se, în același timp, într-un factor important în dezvoltarea economică a acestui areal geografic.

Având în „centru” municipiul Drăgășani, sub aspect teritorial-administrativ, zona cuprinde comunele: Crețeni, Drăgoești, Gușoeni, Lungești, Măciuca, Mădulari, Mitrofani, Orleaști, Prundeni, Ștefănești, Sutești, Voicești (fig. 2), la care pot fi adăugate comunele Amărăști, Glăvile și Șușani afiliate proiectului „Drăgășani - Regiune Turistică de interes național”, ulterior.

Municipiul Drăgășani, localitate cu existență milenară, s-a constituit și s-a dezvoltat pe malul drept al Oltului, ocupând terasele și lunca râului, precum și prelungirile sud-estice ale dealurilor din Platforma Oltețului. Este al doilea oraș ca mărime demografică (cuprins în categoria orașelor mijlocii) și ca dezvoltare socio-economică și edilitar-gospodărească al județului Vâlcea. Potrivit Legii 351/2001 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național- Secțiunea a IV a - Rețeaua de Localități, municipiul Drăgășani face parte din categoria localităților urbane de rangul II - municipii de importanță interjudețeană, județeană sau cu rol de echilibru în rețeaua de localități¹.

Localitatea este traversată de drumuri de importanță națională: DN64, care coboară dinspre Sibiu, Râmnicu Vâlcea și se îndreaptă spre Caracal, și DN67B, care facilitează legătura cu Tg. Jiu și Pitești, și, mai departe, prin A1, cu București, față de care Drăgășaniul se află la o distanță de 220 km. Față de Rm. Vâlcea, reședința județului, este situat la 54 km sud, la 38 km nord de Slatina, 130 km sud-est de Târgu Jiu și la 73 km nord-est de Craiova. Calea ferată Piatra-Olt – Sibiu, care trece prin localitate pe direcția sud-nord, asigură legătura cu Râmnicu-Vâlcea, Călimănești, Brezoi, Sibiu, Alba Iulia.

De-a lungul timpului, fiind favorizat de situația la întretâierea drumurilor ce veneau dinspre Ocnele Mari și se îndreptau spre Dunăre – „drumul sării” cu cele dinspre sud – „drumul buții” care mergea spre Transilvania intersectându-se cu drumurile spre Pitești și Târgu Jiu, Drăgășaniul a evoluat și a dobândit însemnatate ca așezare cu funcții comerciale. De la diverse tipuri de vin, fructe, sare, apoi produse de origine animală, haine și încăltăminte, bunuri comercializate în trecut, astăzi gama de produse este mult mai diversificată și de o calitate sporită. Pe de altă parte, rolul de centru meșteșugăresc și administrativ, precum și existența unor căi lesnicioase de legătură cu toate așezările din perimetru înconjurator i-au atribuit rolul de centru de convergență pentru așezările rurale din zonă, care se întind pe o distanță de peste 25-30 km, până la Olanu, Scundu, Pesceana, Lungești, din județul Vâlcea, și Grădinari, Cungrea, Dienci și Sâmburești (jud. Olt)².

¹ Legea nr. 351 din 6 iulie 2001 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național-Secțiunea a IV a -Rețeaua de Localități, publicată în Monitorul Oficial nr. 408 din 24 iulie 2001.

² Ionel Mirescu, Liviu Mirescu, Livia Mirescu, *Municipiul Drăgășani. Monografie geografică*, Verguleasa, Editura Kitcom, 2008, p. 5.

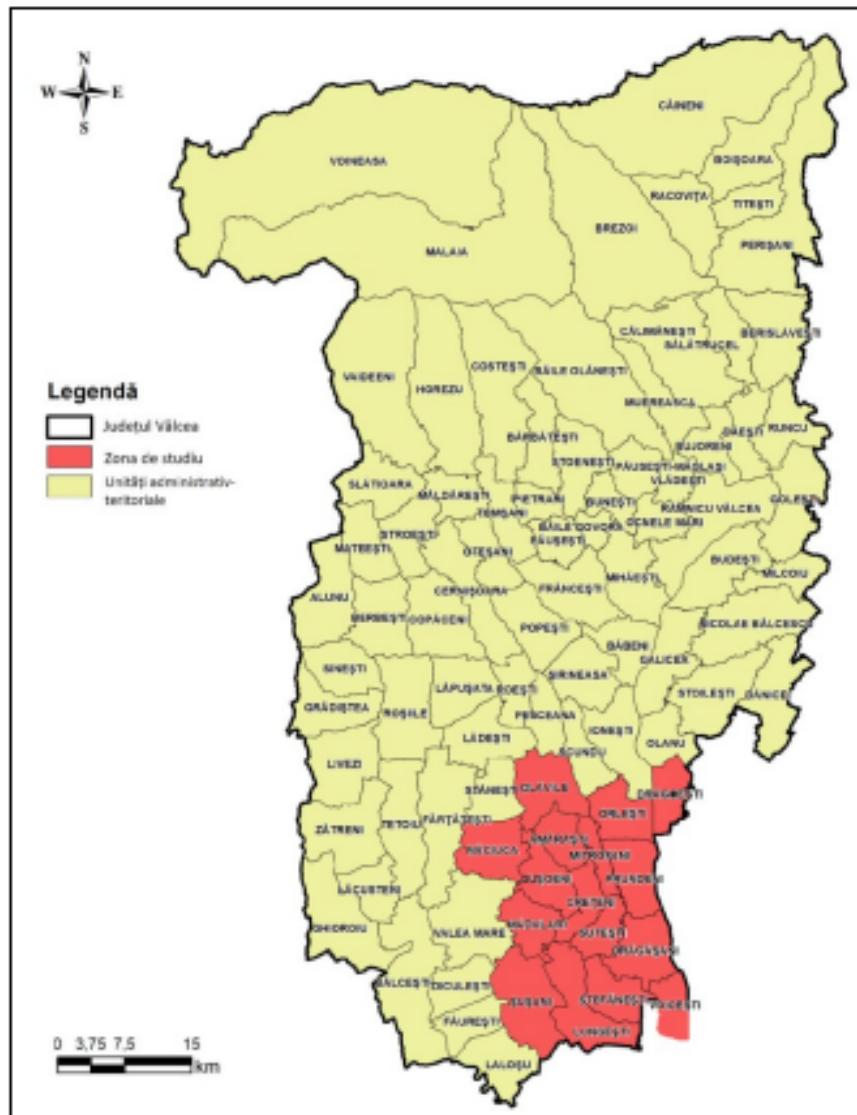


Fig. 2. Județul Vâlcea. Harta teritorial-administrativă

Regiunea Drăgășani, având ca principal centru socio-economic Drăgășaniul, este unul dintre bazinile viticole importante din țara noastră, iar municipiul reprezintă centrul celei mai vechi și mai mari podgorii a Olteniei – renomita podgorie a Drăgășanilor -, cunoscută nu doar la nivel național, ci și internațional, pentru întinsele hectare plantate cu viță de vie și, mai ales, pentru vinul nobil care se produce aici.

De asemenea, municipiul Drăgășani se înscrie în rețeaua de trasee turistice de pe Valea Oltului, iar împreună cu perimetru înconjurător este purtător de activități turistice, care „prin dezvoltare și intensificare, specializare sau diversificare pot crea spații turistice de diferite tipuri și de dimensiuni variabile”³. Pe de altă parte, având în vedere că teritoriul zonei este predominant rural, turismul „constituie alternative posibile de relansare, revigorare a unor aşezări rurale, de înviorare a tradițiilor populare, a meșteșugurilor și obiceiurilor, o șansă pentru satul românesc în perspectiva

³ Melinda Cândea, Florina Bran, Irina Cimpoieru, *Organizarea, amenajarea și dezvoltarea durabilă a spațiului geografic*, București, Editura Universitară, 2006, p 208.

dezvoltării durabile, oferind acestuia noi idealuri și posibilități⁴.

Potențialul turistic al zonei include valoroase resurse naturale concentrate, mai ales, în culoarul Oltului, și resurse antropice reprezentate prin: așezările (satele) de aici, care reflectă modul de viață tradițional și legătura armonioasă cu locurile, arhitectura populară tradițională, tot mai rar întâlnită, monumente de arhitectură religioasă (biserici, schituri, mănăstiri), la care se adaugă ocupării și îndeletnicirile străvechi, obiceiuri și tradiții populare, care dau consistență spațiului rural. Toate acestea pot fi descoperite atât în municipiul Drăgășani, cât și în localitățile din perimetru înconjurător (Crețeni, Drăgoești, Gușoeni, Lungești, Măciuca, Mădulari, Mitrofani, Orlești, Prundeni, Ștefănești, Sutești, Voicești ș.a.). Așadar, vorbim despre o zonă cu un real potențial turistic, care înglobează 16 unități administrativ-teritoriale reprezentate printr-un municipiu și 15 entități rurale (comune) cărora le aparțin 3 localități componente și 74 de sate (tabel nr. 1).

Rețeaua de așezări din zona Drăgășani

Tabel nr. 1

Nr. crt.	Unitatea administrativ-teritorială	Localități/sate componente	Nr. locuitori (2021)
1.	Municipiul Drăgășani	Drăgășani, Valea Caselor, Zărneni, Zlătărei	15.617
	Comune		
2.	Crețeni	Crețeni*, Izvoru, Mrenești, Streminoasa	1.934
3.	Drăgoești	Drăgoești, Buciumeni, Geamăna	1.724
4.	Gușoeni	Gușoeni, Burdalești, Dealu Mare, Gușoianca, Măgureni, Spărلنii	1.161
5.	Lungești	Lungești, Carcadiești, Dumbrava, Fumureni, Găntulei, Stănești-Lunca	3.149
6.	Măciuca	Oveselu, Bocșa, Botorani, Ciocănar, Măciuceni, Măldărești, Popești, Ștefănești, Zăvoieni	1.545
7.	Mădulari	Mădulari, Bălșoara, Bănești, Dimulești, Iacovile, Mamu	1.197
8.	Mitrofani	Mitrofani, Cetățeaua, Izvorașu, Racu	800
9.	Orlești	Orlești, Aurești, Procopoaia, Scaiosi, Silea	2.562
10.	Prundeni	Prundeni, Bărbuceni, Călina, Zăvideni	3.277
11.	Sutești	Sutești, Boroșești, Mazili, Verdea	1.683
12.	Ștefănești	Ștefănești, Condoiești, Dobrușa, Șerbănești	3.106
13.	Voicești	Voicești, Tighina, Voicești din Vale	1.416
14.	Amărăști	Amărăști, Mereșești, Nemoiu, Padina, Palanga, Teiul	1.530
15.	Glăvile	Glăvile, Olteanca, Voiculeasa, Jarostea, Aninoasa	1.514
16.	Șușani	Șușani, Sârbi, Ușurei, Stoiculești, Râmești	2.979

* sate reședință

Sursa: INS, Populația rezidentă după domiciliu pe județe și municipii, orașe, comune, la 1 decembrie 2021, a se vedea: <https://www.recensamantromania.ro/rezultate-rpl-2021/rezultate-definitive-caracteristici-demografice/>

⁴ Melinda Cândea, Florina Bran, *Spațiul geografic românesc, organizare, amenajare, dezvoltare*, București, Editura Economică, 2001, p. 288.

Deși arealul Drăgășani este cunoscut, în primul rând, datorită podgoriilor pe care le deține, prin resursele naturale și cele antropice are oportunități care pot transforma această zonă într-o destinație atractivă, de interes atât la nivel național, cât și în afara hotarelor țării. Patrimoniul natural, format din lunci, terase și dealuri, râuri și lacuri antropice, o mare diversitate de specii vegetale și faunistice, precum și climatul temperat-continental sunt tot atâtea elemente care trebuie puse în valoare, fructificate și asumate ca parte a unui patrimoniu local complex. De asemenea, ca urmare a tradiției cultivării viței de vie, în zonă au fost înființate multe crame care dau renume acestui areal geografic. Toate acestea constituie elemente care dau identitate locală, și, alături de obiectivele religioase și etno-culturale, gastronomia țărănească, arta populară, religia, posibilitatea călătorului de a se afla în mijlocul evenimentelor specifice locului (serbări, târguri, festivaluri etc.) se constituie într-o invitație turistică certă.

I.2. Condițiile naturale – premise ale dezvoltării habitatului

I.2.1. Aspecte privind evoluția paleogeografică și alcătuirea geologică

Din punct de vedere geografic, municipiul Drăgășani și perimetru înconjurător se află în sudul Podișului Getic, ocupând dealurile sud-estice ale Platformei Oltețului, precum și lunca și terasele din dreapta Oltului (fig. 3).

Ca unitate de relief, Piemontul Getic s-a format odată cu întreaga zonă din fața Carpaților Meridionali, iar aspectul general al reliefului este rezultatul evoluției de-a lungul timpului geologic, precum și al acțiunii agenților externi, purtând amprente caracteristice determinate de forța de manifestare a acestora.

Marea depresiune de scufundare dintre Carpați și Balcani a cărei axă ar fi situată, după I. P. Argetoaia (1918), pe linia Timoc - Craiova - Slatina este alcătuită din fundamentul a două unități geostructurale: în partea sudică, Platforma Moesică, unitate rigidă cu slabă înclinare pe direcția sud-nord, iar de cealaltă parte, Depresiunea Getică, care, din necesitatea de a restabili echilibrul deranjat de mișcările laramice, înclina către sud.

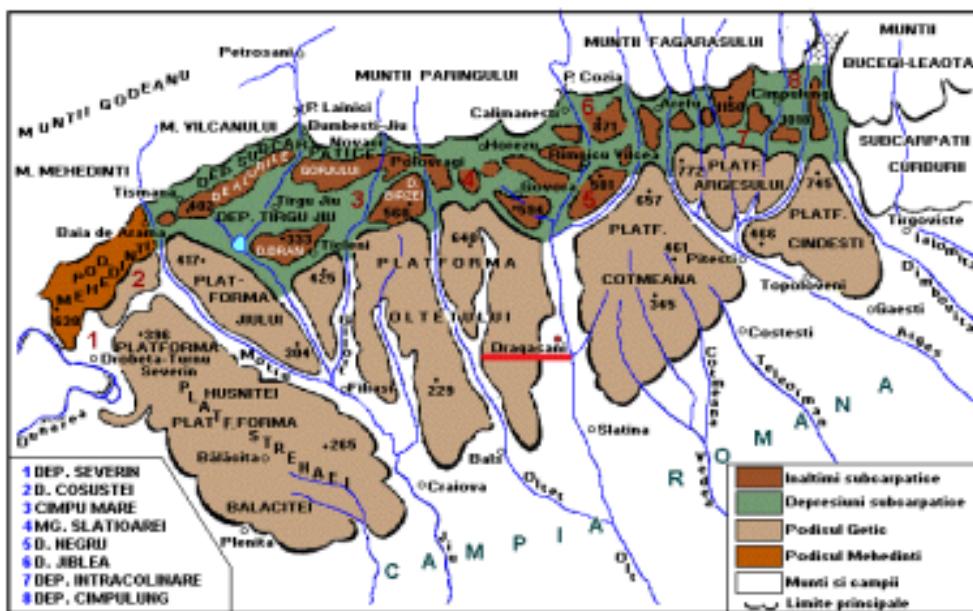


Fig. 3. Poziția Drăgășaniului în cadrul Piemontului Getic